

GEOGRAFIJA

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA
NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

UPUTSTVO

Test iz geografije traje 70 minuta.

Maksimalan broj bodova je **100**. Netačno riješen ili neurađen zadatak **ne donosi** negativne poene.

Na ispitu nije dozvoljeno sljedeće ponašanje:

- lažno predstavljanje,
- otvaranje ispitnih zadataka prije dozvoljenog vremena,
- ometanje drugih učenika,
- korišćenje nedozvoljenog pribora,
- unošenje jela na ispit (dozvoljena je samo voda),
- nepoštovanje znaka za završetak ispita.

Dozvoljen pribor je: grafitna olovka i gumica, hemijska olovka i korektor. **Učenikov rad mora biti napisan hemijskom olovkom.**

ŠIFRA UČENIKA

1. Planeta Zemlja je ___ po veličini u Sunčevom sistemu.

Njen poluprečnik iznosi _____, a obim _____.

3 boda

2. Slova (A,B,C,D) poređaj po brzini rotacije tačke na površini Zemlje (A je najveća brzina):

___ 45o10' s.g.š.   ___ 05o10' s.g.š.   ___ 25o10' s.g.š.   ___ 85o10' s.g.š.

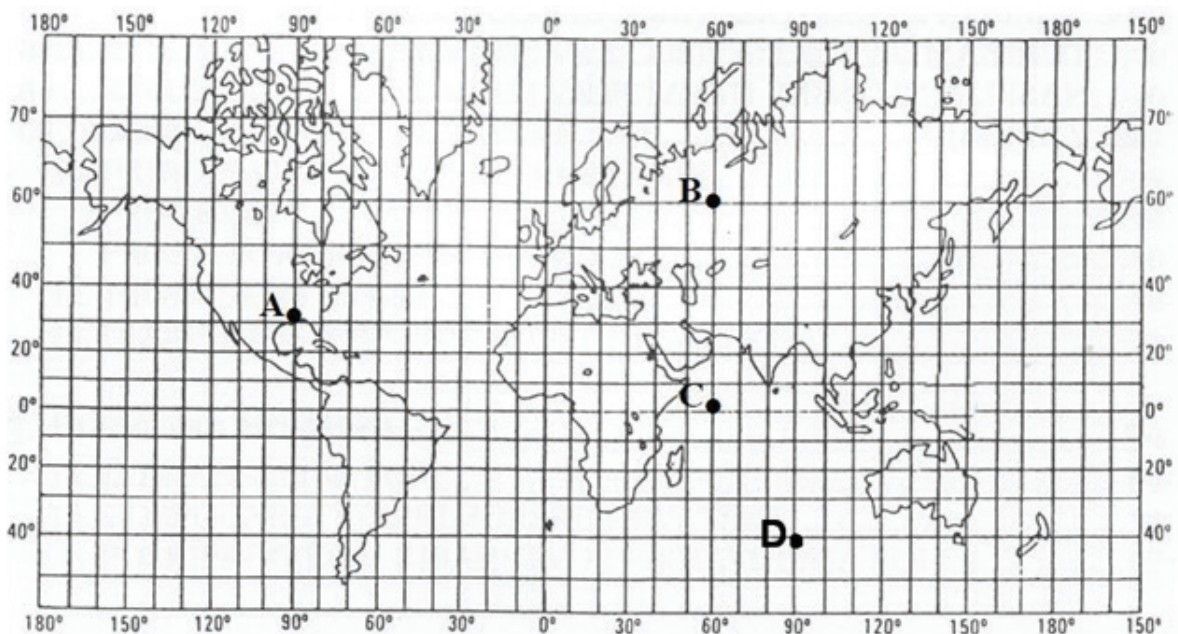
4 boda

3. Na topografskoj karti izohipsama se prikazuje: (Zaokruži slovo ispred tačnog odgovora)

a) objekti   b) naselja   c) saobraćajnice   d) reljef

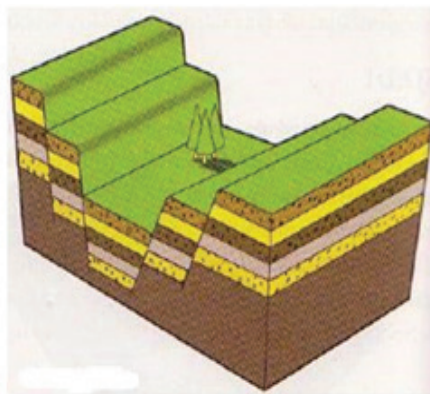
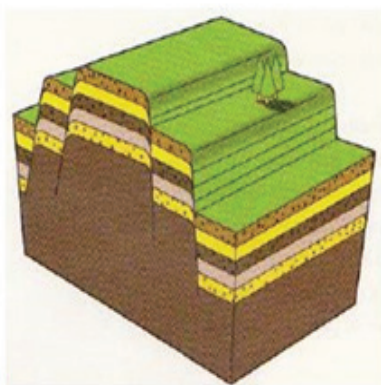
1 bod

4. Pomoću grafičkog priloga odrediti položaj zadatih tačaka (njihovu geografsku širinu i dužinu).

4 boda

5. Na crte ispot priloga napiši naziv rasjeda.

2 boda

6. Na raspadanje stijena u pustinji utiče. (Zaokruži brojeve ispred dva tačna odgovora)

- 1) Tekuća voda
- 2) Korjenje biljaka
- 3) Vjetar
- 4) Temperaturne razlike
- 5) Intezivna obrada zemljišta

2 boda

7. Poveži odgovaraću erozivni oblik sa vrstom erozije. Pored vrste erozije upiši broj erozivnog oblika kome pripada. (Napomena u desnoj koloni jedan pojam je višak)

1. Tombolo	A. Kraška erozija ___
2. Vrtača	B. Riječna erozija ___
3. Klisura	C. Eolaska erozija ___
4. Morena	D. Abrazija ___
	E. Glacijalna erozija ___

4 boda

8. Zašto je snijeg uobičajna pojava na visokim planinama u tropskim oblastima: (Zaokruži slovo ispred tačnog odgovora)

- a) hladnije je na osojnim stranama planina
- b) sa povećanjem visine, opada temperatura vazduha
- c) zimska sezona traje 6 mjeseci

1 bod

9. Nauka koja se bavi proučavanjem jezera naziva se _____.

1 bod

10. Povežite pojmove: (Napomena jedan pojam u desnoj koloni je višak)

1. cunami	A. duboki i dugački zalivi nastali u ledničkim dolinama
2. estuari	B. ljevkasti zalivi pri ušćema nekih rijeka
3. morske struje	C. prolazi koji povezuju mora i okeane
4. moreuzi	D. rijeke bez obala
	E. talas izazvan zemljotresom ili vulkanskim aktivnostima

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____

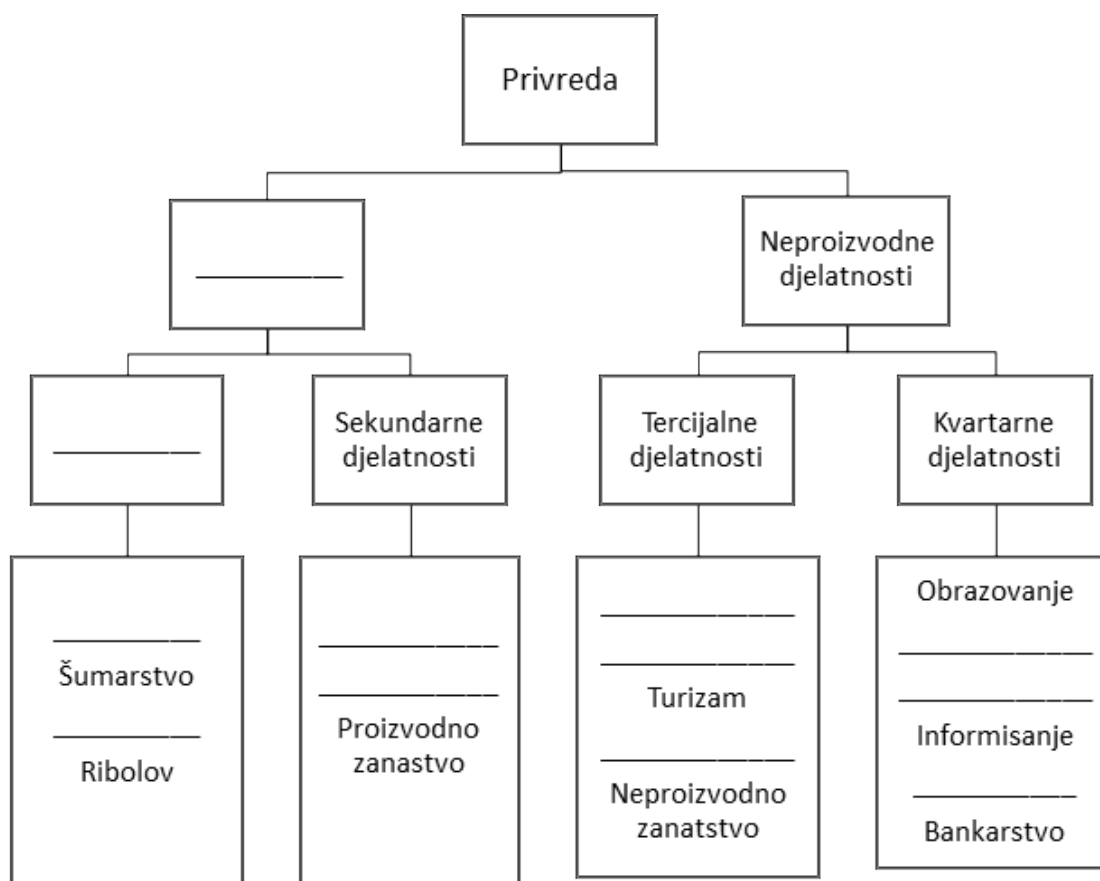
4 boda

11. U tabeli su date vrijednosti nataliteta i mortaliteta za 3 Evropske zemlje. Izračunaj prirodni priraštaj za svaku zemlju i upiši u prazna mjesta tabele.

Zemlja	<i>Makedonija</i>	<i>Švedska</i>	<i>Bugarska</i>
Natalitet	12,0‰	10,4‰	9,7‰
Mortalitet	8,7‰	10,4‰	14,3‰
Prirodni priraštaj			

3 boda

12. U datoj šemi podjele privrede dopiši na crte nedostajuće sektore.

12 bodova

13. Pored prikazanih naroda upiši odgovarajući broj jezičke grupe kojoj pripadaju: (jedna tvrdnja u desnoj koloni je viška)

Mađari _____	1) Keltski
Islandđani _____	2) Romanski
Rumuni _____	3) Slovenski
Ukrajinci _____	4) Germanski
	5) Ugro-finski

4 boda

14. Povežite karakteristike sa njihovim kontinentima.
(jedna tvrdnja u desnoj koloni je viška)

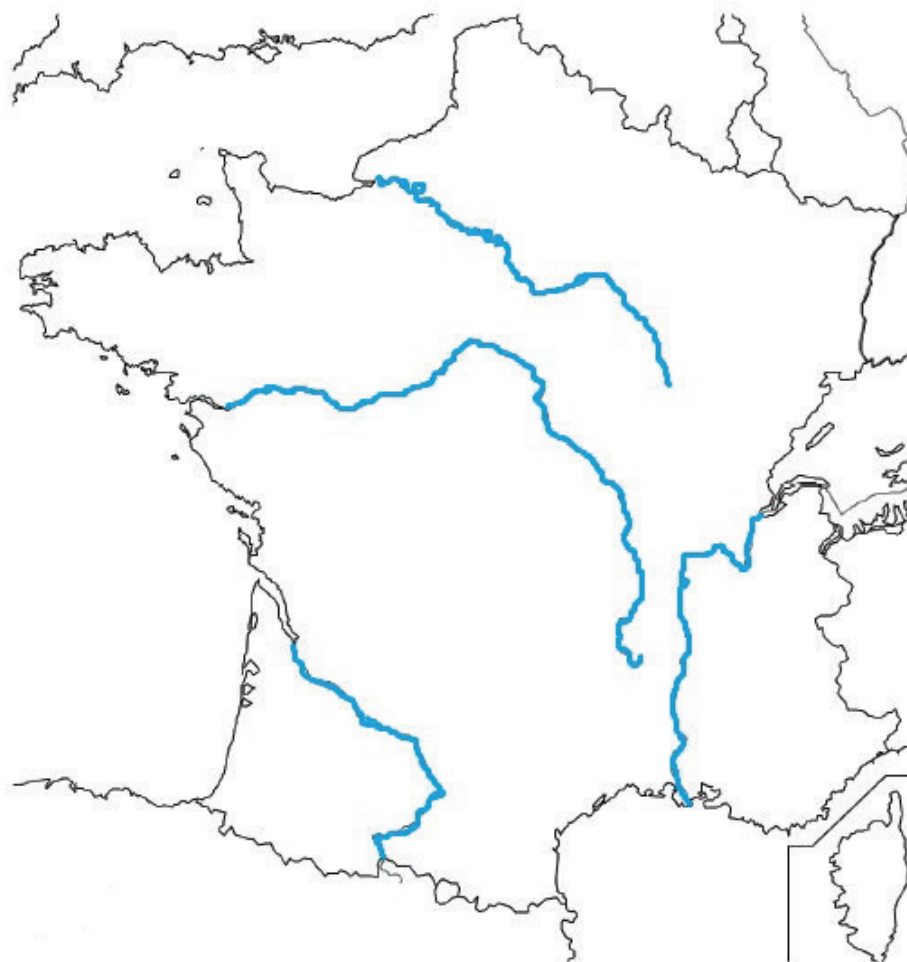
1. Kontinent torbara	A. Afrika
2. Najveći kontinent	B. Amerika
3. Pretežno nizijski	C. Australija
4. Sa najvećom pustinjom	D. Azija
	E. Evropa

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4 boda

15. Na nijemu kartu Francuske unesi brojevima sljedeće rijeke:

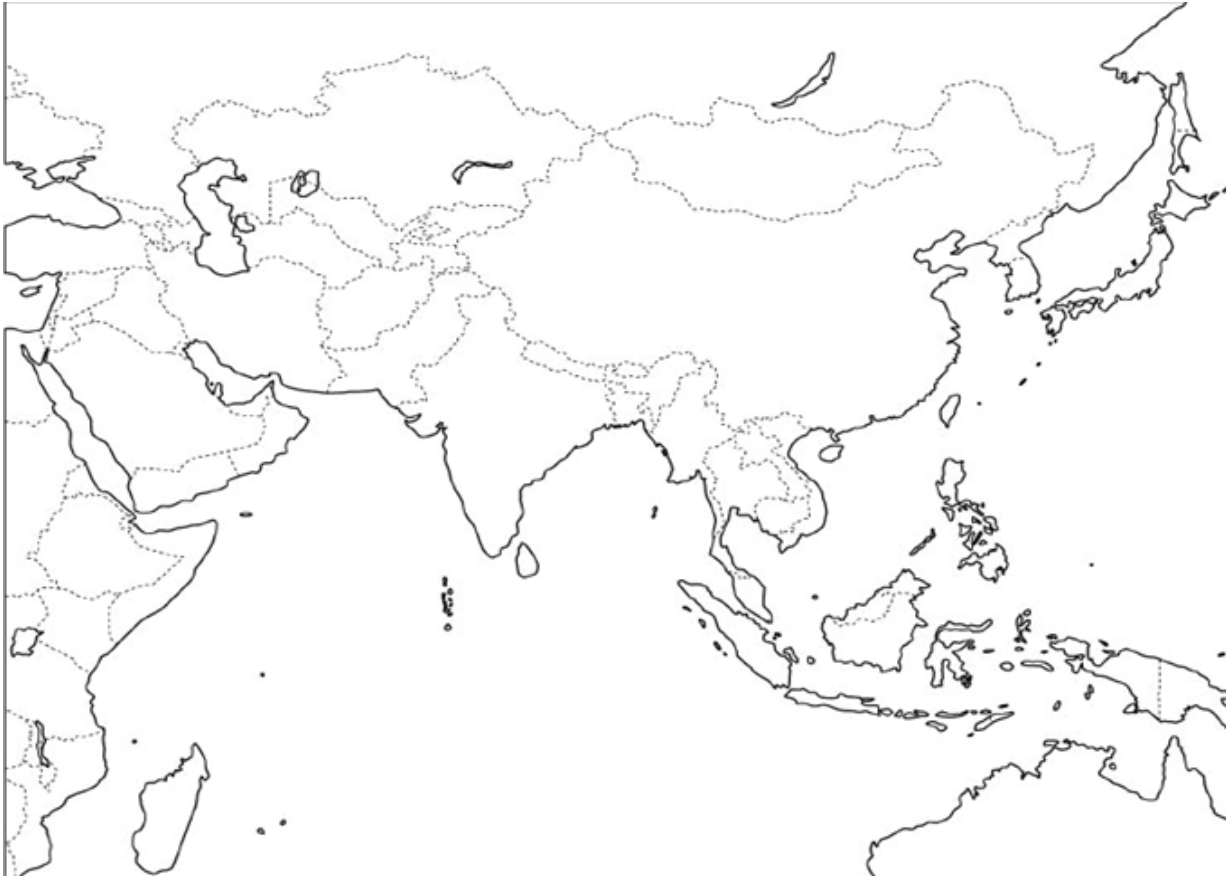
- 1) Sena
- 2) Rona
- 3) Garona
- 4) Loara

4 boda

16. Na nijemu kartu Azije unesi brojevima sljedeće pojmove:

- 1) Mongolija
- 2) Tibet
- 3) Dolina Tigra i Eufrata
- 4) Žuto more
- 5) Ostrvo Sumrta
- 6) Avganistan

6 bodova

17. Koji vjetrovi su od izuzetnog značaja za Indijsku poljoprivredu.
(Zaokruži slovo ispred tačnog odgovora)

- A. Zapadni
- B. Orkani
- C. Pasati
- D. Monsuni

1 bod

18. Koje planine se nalaze na istoku SAD-a?

- A. Stjenovite planine
- B. Kordiljeri
- C. Andi
- D. Apalačke planine

1 bod

19. Odredi se prema sljedećim tvrdnjama:

1. Afrički kontinent je većinom sagrađen od mladih stijena	T	N
2. Visoka Afrika zauzima istočni i južni dio kontinenta	T	N
3. Rijeke Afrike pripadaju slivu Atlantskog i Tihog okeana.	T	N
4. Džungle su teško prohodne šume koje rastu u ekvatorijalnom pojasu	T	N

4 boda

20. Na osnovu nijeme karte odgovori:

Na slici je prikazana karta reljefnih cjelina u Crnoj Gori. Regije su obilježene različitim podlogama i brojčanim oznakama. Pored obilježenih brojeva upiši naziv tih reljefnih cjelina

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____

4 boda

21. Koja četiri kraška polja se nalaze na teritoriji reljefne cjeline površi dubokog krša?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4 boda	
--------	--

22. Četiri glavna tipa klime u Crnoj Gori su?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4 boda	
--------	--

23. Mjesto sa najvećom količinom padavina u Crnoj Gori i Evropi je _____, dok je grad _____ sa najvećom količinom padavina u Crnoj Gori.

2 boda	
--------	--

24. Na liniji ispred naziva jezera napišite broj koji odgovara po načinu postanka jezera. (Napomena jedan pojam u lijevoj koloni je višak)

1) Tektonsko	___ Pivsko
2) Kraško	___ Šasko
3) Ledničko	___ Skadarsko
4) Vještačko	___ Plavsko
5) Eolsko	

4 bodova	
----------	--

25. Odredi se prema nijemoj karti:

1. Crni predio na karti obilježen sa slovom- B, predstavlja vještačka jezera koja služe za proizvodnju električne energije. Pod 1) napišite na teritoriji koje opštine se nalaze ova jezera, a pod 2) upišite naziv hidrocentrale koja dobija vodu iz ovih jezera?

1) _____
2) _____

2. Ovo je rudnik "Gradir Montenegro" nekada se zvao "Šuplja stijena", koja dva metala se eksploatišu u ovom rudniku?

a) _____ b) _____

3. Pod 1) upiši naziv ove rijeke, pod 2) upiši naziv sliva kom pripada a pod 3) upiši naziv jezera iz kog izvire?

1. _____
2. _____
3. _____

4. Predio na karti koji je istakčan i obilježen sa slovom A, predstavlja jedan od nacionalnih parkova u Crnoj Gori, pod 1) upiši naziv tog nacionalnog parka, a pod obilježenim crticama upiši imena opština kojima taj nacionalni parka pripada?

1) _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

5. Pod 1) upiši naziv ovog jezera, pod 2) upiši kakvo je to jezero po načinu postanka?

1) _____
2) _____

6. Isprekidane linije obilježene sa brojem 1 i 2 predstavljaju planine u primorskom dijelu Crne Gore, upiši naziv tih rijeke pod brojem kojim su obilježene?

1) _____
2) _____

17 bodova

POPUNJAVA KOMISIJA ZA OCJENJIVANJE

Ukupan broj osvojenih bodova na testu: _____

Ocjena: _____

KOMISIJA:

_____

_____

GLAVNI OCJENJIVAČ: _____

Dana _____ 2020. godine